

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâri de Guvern cu privire la modificarea unor acte normative
(ajustarea cadrului normativ în domeniul geodeziei)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre cu privire la modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ în domeniul geodeziei).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Proiectul hotărârii este elaborat în temeiul prevederilor art. 3 ² alin. (6), art. 7 lit. c), art. 10 alin. (1) și art. 15 alin. (4) din Legea 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, Nr. 29-31, art. 160), cu modificările ulterioare, art.10 și art. 35 din Legea 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, Nr. 326-333 art. 624), cu modificările ulterioare și în conformitate cu prevederile art. 7 lit. b) și e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare. Totodată, proiectul este elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care reglementează procedura de inițiere, consultare publică, elaborare, avizare și aprobare a actelor normative ale Guvernului.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative Cadrul normativ existent în domeniul geodeziei și evidenței lucrărilor topogeodezice prezintă mai multe curențe sistematice care afectează coerența juridică, aplicabilitatea normelor și capacitatea statului de a gestiona eficient patrimoniul geodezic și procesele de înregistrare a lucrărilor topogeodezice. În prezent, Hotărârea Guvernului nr. 29/1994 conține prevederi care fac trimitere la instituții reorganizate sau care nu mai există în structura administrativă actuală, ceea ce generează dificultăți în aplicarea practică a reglementărilor și în stabilirea clară a responsabilităților autorităților competente. Totodată, această hotărâre nu reglementează distinct regimul juridic al punctelor geodezice istorice incluse în Arcul Geodezic Struve – obiect înscris în patrimoniul mondial UNESCO – ceea ce limitează capacitatea Republicii Moldova de a proteja, conserva și promova aceste obiecte de patrimoniu, precum și de a-și îndeplini obligațiile internaționale în domeniu. De asemenea, proiectul de modificare introduce reglementări privind evidența și protecția punctelor geodezice, consolidând rolul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru (AGCC) ca autoritate responsabilă de elaborarea și implementarea politicii de stat în domeniu. Prin completarea punctului 6 al Hotărârii Guvernului nr. 29/1994, se extinde cadrul de cooperare instituțională al AGCC, conferindu-i atribuții suplimentare de coordonare și dreptul de a atrage în activitățile de planificare, dezvoltare, protecție și monitorizare a punctelor geodezice următoarele entități publice relevante: • Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică (INST) și Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), pentru exercitarea controlului tehnic privind respectarea regimului de protecție a punctelor geodezice și a zonelor aferente; • Ministerul Mediului (MM), pentru corelarea măsurilor de conservare a terenurilor aferente punctelor geodezice cu politicile de protecție a mediului;

- Ministerul Culturii (MC) și Comisia Națională a Republicii Moldova pentru UNESCO, pentru îndeplinirea obligațiilor naționale și internaționale privind protecția, conservarea și valorificarea punctelor istorice ale Arcului Geodezic Struve, parte a Patrimoniului Mondial UNESCO;

- Ministerul Apărării (MA), pentru coordonarea activităților de monitorizare, întreținere și protecție a punctelor geodezice amplasate pe terenuri administrate de instituțiile din domeniul apărării;

- Autoritățile administrației publice locale, pentru întreținerea și protejarea terenurilor pe care sunt amplasate punctele geodezice.

Această extindere a cadrului de cooperare asigură alinierea Republicii Moldova la standardele internaționale privind protecția patrimoniului geodezic și oferă premise pentru accesarea fondurilor externe destinate conservării și modernizării infrastructurii geodezice.

În același timp, Hotărârea Guvernului nr. 229/2023 și Hotărârea Guvernului nr. 118/2025, care instituie cadrul conceptual și procedural pentru Registrul de stat al lucrărilor topogeodezice, conțin termeni tehnici care nu mai reflectă terminologia standardizată utilizată în legislația națională, fiind necesară armonizarea acestora pentru a asigura uniformitate conceptuală și juridică. Lipsa unui limbaj normativ unificat generează confuzii în aplicarea procedurilor de înregistrare și eliberare a informației din Registru, ceea ce afectează predictibilitatea și eficiența administrării lucrărilor topogeodezice.

În cazul Hotărârii Guvernului nr. 391/2023, modificările vizează armonizarea terminologică și corelarea atribuțiilor INST cu noile responsabilități ce decurg din completarea Hotărârii Guvernului nr. 29/1994 și actualizarea cadrului procedural al Hotărârii Guvernului nr. 118/2025

Totodată, în procesul de avizare au fost identificate și lacune privind conținutul Conceptului Sistemului informațional geografic de stat „Registrul de stat al lucrărilor topogeodezice”, aprobat prin HG nr. 229/2023. Punctul 29 al Conceptului nu reflectă exhaustiv ansamblul lucrărilor generate prin tehnologiile moderne utilizate în domeniul geospațial. Astfel, este necesară completarea listei de materiale tehnice ce urmează a fi prezentate, arhivate și gestionate în cadrul sistemului informațional. Completările introduse la punctul 29 al Conceptului prevăd includerea următoarelor categorii suplimentare de date: ortoimagini și ortofotoplanuri în format TIFF/GeoTIFF, modele digitale ale reliefului (DTM/DSM) împreună cu datele raster sursă, seturi de imagini aeriene sau satelitare calibrate, fișierul blocului fotogrammetric și lista punctelor de control, scanări Lidar terestre sau aeriene cu nor de puncte în format LAS/LAZ și modele digitale obținute în urma acestora.

De asemenea, în cadrul Hotărârii Guvernului nr. 118/2025 se constată absența unor mecanisme procedurale clare referitoare la termenele de înregistrare a materialelor prezentate, responsabilitatea autorităților publice locale de nivelul întâi în calitate de registratori, precum și lipsa unui cadru expres care să permită intervenția autorității centrale în caz de neînregistrare sau refuz nemotivat. Aceste lacune afectează funcționalitatea Registrului și creează riscuri de blocaj procedural care pot împiedica implementarea la nivel național a sistemului informațional.

Prin urmare, intervenția legislativă este impusă de:

- necesitatea actualizării cadrului normativ al HG nr. 29/1994 în concordanță cu Legea nr. 778/2001 privind geodezia, cartografia și geoinformatica;

- necesitatea instituirii unor reglementări distincte pentru protecția și evidența diferitelor tipuri de rețele geodezice inclusiv pentru punctele geodezice istorice ale Arcului Geodezic Struve;

- consolidarea rolului AGCC în protecția, conservarea și supravegherea patrimoniului geodezic, în colaborare cu MC, MA și MM;

- armonizarea terminologică și procedurală a HG nr. 229/2023, HG nr. 391/2023 și HG nr. 118/2025 pentru asigurarea unei aplicări coerente și unitare a cadrului normativ privind Registrul de stat al lucrărilor topogeodezice;

- necesitatea modernizării Conceptului SI RLTG prin includerea tipurilor de date geospațiale generate de tehnologiile actuale, în vederea asigurării funcționalității, interoperabilității și completitudinii Registrului de stat al lucrărilor topogeodezice.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul are ca obiectiv modernizarea cadrului normativ în domeniul geodeziei prin actualizarea Hotărârii Guvernului nr. 29/1994, în vederea corelării terminologiei cu structura instituțională actuală și introducerii unui regim juridic distinct pentru protecția punctelor Arcului Geodezic Struve. În acest sens, sunt recunoscute punctele Rudi și Geamăna drept obiecte de patrimoniu național și internațional, fiind stabilite reglementări clare privind protecția viitoarelor puncte ce ar putea fi identificate. Atribuțiile de coordonare, implementare și control în acest domeniu sunt consolidate în sarcina AGCC, în calitatea sa de autoritate competentă pentru elaborarea și realizarea politicii de stat în domeniul geodeziei.

Totodată, proiectul prevede armonizarea terminologică a Hotărârii Guvernului nr. 229/2023, a Hotărârii Guvernului nr. 118/2025 și a Hotărârii Guvernului nr. 391/2023, prin substituirea termenului „topografo-geodezic” cu „topogeodezic” în întregul cuprins al acestor acte. Totodată, anexa la Hotărârea Guvernului nr. 118/2025 este completată cu prevederi procedurale noi referitoare la termenele de înregistrare a lucrărilor topogeodezice, la drepturile și obligațiile furnizorilor și ale registratorilor locali, precum și la mecanismele de control și intervenție ale INST în cazurile de nereguli sau neînregistrare nejustificată a lucrărilor.

O altă modificare substanțială o constituie completarea punctului 29 din Conceptul Sistemului informațional geografic de stat „Registrul de stat al lucrărilor topogeodezice” (SI RLTG), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 229/2023, cu patru noi categorii de lucrări și materiale tehnice rezultate din utilizarea tehnologiilor geospațiale moderne. Modificările includ:

- ortoimagini generate prin metode fotogrammetrice aeriene sau satelitare;
- modele digitale ale reliefului (DTM/DSM), însoțite de datele raster și raportul tehnic aferent;
- seturi de imagini aeriene și satelitare calibrate, fișiere ale blocului fotogrammetric și puncte de control utilizate în procesarea datelor;
- scanări Lidar terestre sau aeriene, nor de puncte în format LAS/LAZ și produsele derivate de tip DTM/DSM.

Introducerea acestor categorii asigură alinierea la practicile internaționale și asigurarea unei trasabilități complete a datelor spațiale gestionate în cadrul Registrului de stat al lucrărilor topogeodezice.

Prin aceste ajustări, proiectul instituie un cadru consolidat de colaborare interinstituțională între AGCC, MC, MM, MA, MIDR, INST, precum și autoritățile

administrației publice locale, în scopul planificării, protecției și monitorizării unitare a rețelelor geodezice și a punctelor geodezice istorice.

Prin ansamblul acestor modificări, proiectul urmărește consolidarea controlului de stat asupra patrimoniului geodezic, clarificarea competențelor instituționale și modernizarea procedurilor administrative aferente lucrărilor topogeodezice. Implementarea acestor măsuri va permite aplicarea uniformă și previzibilă a cadrului normativ, va asigura protecția patrimoniului geodezic național, inclusiv a punctelor istorice ale Arcului Geodezic Struve, și va contribui la alinierea legislației Republicii Moldova la standardele și practicile internaționale în domeniul geodeziei și cartografiei.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului va avea un impact direct asupra instituțiilor publice cu atribuții în domeniul geodeziei și evidenței lucrărilor topogeodezice, prin modernizarea cadrului normativ și clarificarea responsabilităților instituționale. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 29/1994 va consolida rolul AGCC ca autoritate competentă pentru protecția punctelor geodezice și administrarea rețelelor geodezice naționale. Prin noile prevederi, se instituie un mecanism de coordonare interinstituțională care implică INST, MC, MM, MA, MIDR și autoritățile administrației publice locale, în scopul asigurării protecției, conservării și monitorizării patrimoniului geodezic.

Completările operate la Hotărârea Guvernului nr. 118/2025 vor consolida disciplina procedurală în activitatea autorităților locale, care vor fi obligate să respecte termene clare de înregistrare a lucrărilor topogeodezice și să mențină o evidență unitară în Registrul de stat al lucrărilor topogeodezice. Totodată, armonizarea terminologică a Hotărârii Guvernului nr. 229/2023 și nr. 118/2025 va elimina neconcordanțele existente, facilitând implementarea sistemului informațional și reducând riscurile de interpretare eronată a normelor.

Noile reglementări vor îmbunătăți eficiența administrativă a instituțiilor publice din domeniu, vor asigura aplicarea uniformă a legislației și vor consolida capacitatea statului de a proteja patrimoniul geodezic național în conformitate cu standardele internaționale și cu angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul UNESCO.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Pentru anul 2025, în scopul menținerii punctelor Arcului Geodezic Struve pe teritoriul Republicii Moldova, a fost alocată suma de 137556,00 lei din bugetul de stat. Această alocare financiară este destinată implementării măsurilor de conservare, monitorizare și întreținere a punctelor geodezice istorice, în conformitate cu statutul acestora de bunuri de patrimoniu național și internațional, înscrise în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO. Suma alocată va acoperi activități precum inspectarea periodică, reparația semnelor geodezice, întreținerea elementelor de protecție și instalarea plăcilor informative, precum și acțiuni minime de supraveghere realizate în colaborare cu autoritățile locale.

Această investiție este justificată prin importanța Arcului Geodezic Struve pentru domeniile geodeziei, cartografiei, cercetării științifice și turismului și contribuie la consolidarea imaginii Republicii Moldova la nivel internațional. Resursele alocate sunt suficiente pentru activitățile de bază prevăzute pentru anul 2025, iar pentru extinderea

ulterioară a programelor de valorificare și promovare cultural-științifică vor fi identificate surse suplimentare, inclusiv externe.

Actualizările operate la Hotărârea Guvernului nr. 229/2023, Hotărârii Guvernului nr. 391/2023 și Hotărârea Guvernului nr. 118/2025 vizează exclusiv armonizarea terminologică și clarificarea procedurilor de evidență și înregistrare a lucrărilor topogeodezice, fără a implica cheltuieli bugetare suplimentare. Implementarea acestora se va realiza cu utilizarea resurselor instituționale existente, în limitele bugetelor aprobate.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Modificările propuse vor genera un impact pozitiv asupra sectorului privat prin crearea unui cadru normativ clar, previzibil și unificat pentru desfășurarea activităților topogeodezice. Clarificarea procedurilor de înregistrare și avizare, precum și termenelor de soluționare a solicitărilor prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 118/2025, va contribui la reducerea incertitudinilor pentru operatorii economici care prestează servicii în domeniul geodeziei și cartografiei.

Reglementarea distinctă a punctelor Arcului Geodezic Struve și introducerea unui mecanism de coordonare vor crea oportunități pentru sectorul privat în domenii conexe, precum turismul, servicii de ghidaj, elaborarea de materiale cartografice și dezvoltarea de soluții digitale tematice. Promovarea patrimoniului geodezic și integrarea acestuia în circuite turistice și educaționale poate conduce la atragerea de investiții și dezvoltarea de parteneriate public-private, generând beneficii economice pe termen mediu și lung.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul de hotărâre este compatibil cu acquis-ul Uniunii Europene și respectă cadrul normativ relevant în domeniul infrastructurii de date spațiale, protecției patrimoniului cultural și accesului la informațiile din sectorul public. Modificările propuse sunt aliniate cu prevederile Directivei 2007/2/CE (INSPIRE), care stabilește cerințele privind organizarea și interoperabilitatea infrastructurilor naționale de date spațiale în statele membre ale Uniunii Europene, precum și cu Directivele privind protejarea patrimoniului cultural imobil înscris în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO. De asemenea, proiectul respectă principiile stabilite prin Directiva (UE) 2019/1024 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public, promovând transparența și utilizarea eficientă a datelor spațiale.

Proiectul nu contravine niciunei directive sau reglementări europene în vigoare; dimpotrivă, contribuie la armonizarea cadrului normativ național cu standardele europene și sprijină procesul de integrare a Republicii Moldova în spațiul european al datelor spațiale și al protecției patrimoniului cultural.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Prezentul proiect este supus avizării și consultării publice, conform art. 20 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind publicat pe site-ul web oficial al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru www.agcc.gov.md, la compartimentul: Transparența decizională/Proiecte de acte normative și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

Totodată AGCC, conform prevederilor Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 a publicat Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului Hotărârii Guvernului pentru modificarea unor acte normative: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-modificarea-unor-acte-normative-si-anume-hotararea-guvernului-nr291994-si-hotararea-guvernului-nr-1182025/15333>.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție, conform art. 36 din Legea 100/2017.
Proiectul va fi supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea 100/2017.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Nu este aplicabil

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru asigurarea implementării eficiente a prevederilor proiectului actului normativ, este necesară întreprinderea unui set de măsuri coordonate care vizează adaptarea cadrului normativ secundar și organizatoric la noile reglementări. În primul rând, se impune ajustarea actelor normative, inclusiv a regulamentelor tehnice, pentru a le corela cu modificările propuse în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii. În același timp, este necesară instituirea unor mecanisme clare de monitorizare și control, prin stabilirea atribuțiilor specifice pentru autoritățile administrației publice centrale și locale, astfel încât să fie asigurată protecția corespunzătoare a punctelor geodezice, în special a celor ce compun Arcul Geodezic Struve.

De asemenea, vor fi organizate activități de informare și instruire pentru specialiști și autorități, astfel încât aceștia să fie familiarizați cu noile prevederi legale, atribuțiile care le revin și obligațiile de conformare. Punerea în aplicare a acestor măsuri presupune și asigurarea resurselor financiare necesare, inclusiv valorificarea alocărilor bugetare aprobate pentru anul 2025 în vederea menținerii punctelor din Arcul Geodezic Struve și a susținerii activităților de conservare și valorificare.

Director general

Ivan DANII

Ex. Osoianu Constantin

Tel.: 022-88-12-51

E-mail: constantin.osoianu@agcc.gov.md